

Sprawozdanie z realizacji w 2022 r.

***Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie
oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie
w mieście Sulejówek na lata 2021 - 2025***

Sporządził:
Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Sulejówek
Teresa Kośnik

Sulejówek, marzec 2023 r.

Spis treści:

- I. Wstęp.
- II Cel główny, cele szczegółowe programu.
- III. Adresaci programu.
- IV. Realizatorzy programu.
- V. Prace Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych.
- VI. Realizacja założeń programowych w 2022 r.
- VII. Wnioski.

I. WSTĘP.

We współczesnym świecie przemoc domowa jest zjawiskiem coraz bardziej powszechnym. Zakres, wielość form i skutki natury fizycznej, psychologicznej, zdrowotnej czy ekonomicznej sprawiają, że należą ją uznać za zjawisko społeczne szczególnej kategorii. Przemoc niesie za sobą dotkliwe konsekwencje dla wszystkich osób, których dotyka, zarówno ofiar, sprawców, jak również świadków jej stosowania. Następstwa te obejmują różne sfery życia i rzutują na funkcjonowanie na dalszych etapach.

Podstawowym dokumentem regulującym działania w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie jest ustawa z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Definiuje ona pojęcie przemocy w rodzinie, określa zadania organów administracji rządowej i jednostek samorządu terytorialnego w zakresie przeciwdziałania przemocy, określa zasady postępowania wobec osób doznających przemocy oraz wobec jej sprawców.

Według cytowanej ustawy do samorządu gminy należy tworzenie gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

- opracowanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie;
- prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie;
- zapewnienie osobom dotkniętym przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia;
- tworzenie zespołów interdyscyplinarnych.

Powyższe zadania w 2022 roku były wykonywane poprzez realizację zapisów:

- Uchwały Rady Miasta Sulejówek nr XXXVIII/424/2021 z dnia 25.11.2021 r. w sprawie przyjęcia Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie w Mieście Sulejówek na lata 2021-2025,
- Uchwały nr XLIX/421/2018 Rady Miasta Sulejówek z dnia 22 lutego 2018 r. w sprawie określenia trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Sulejówek oraz szczegółów jego funkcjonowania.
- Zarządzeń Burmistrza Miasta w sprawie powołania Zespołu Interdyscyplinarnego Miasta Sulejówek nr BBM.0050.63.2018 z dnia 26.03.2018 r., zmienionego zarządzeniami nr BBM.0050.276.2018 z dnia 18.12.2018 r. i nr BBM.0050.139.2020 r. z dnia 6.07.2020 r., nr BBM.0050.153.2021 z dnia 16.09.2021 r. i nr BBM.0050.201.2021 z dnia 02.12.2021 r.

Używane w sprawozdaniu skróty nazw:

- MOPS** - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku,
ZI - Zespół Interdyscyplinarny Miasta Sulejówek,
NK - Niebieska Karta,
MKRPA - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
MPPiRPAiPN - Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i Przeciwdziałania Narkomanii,

- PPP** - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Sulejówku,
PCPR - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Mińsku Mazowieckim,
OIK - Ośrodek Interwencji Kryzysowej w Mińsku Mazowieckim.
KPP MMaz. - Komenda Powiatowa w Mińsku Mazowieckim

II. CEL GŁÓWNY, CELE SZCZEGÓLWE PROGRAMU.

Cele i zadanie są spójne ze Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Sulejówek na lata 2021- 2027.

Cel główny programu określono jako:

"Przeciwdziałanie zjawisku przemocy w rodzinie na terenie Sulejówka i skuteczne rozwiązywanie problemów z nim związanych".

Wyróżniono następujące cele szczegółowe Programu:

1. Rozwój współpracy w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
2. Podnoszenie świadomości społeczeństwa gminy w zakresie skali i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie.
3. Zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc.
4. Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

III. ADRESACI PROGRAMU.

1. osoby doświadczające przemocy w rodzinie: dzieci, współmałżonkowie, partnerzy w związkach nieformalnych, osoby starsze, osoby niepełnosprawne,
2. osoby stosujące przemoc w rodzinie,
3. świadkowie przemocy w rodzinie,
4. przedstawiciele instytucji, organizacji pozarządowych i służb zobowiązanych do udzielania pomocy rodzinie,
5. społeczność lokalna.

IV. REALIZATORZY PROGRAMU

- **podmioty z terenu Miasta Sulejówek:** Urząd Miasta, Rada Miasta, Zespół Interdyscyplinarny, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komisariat Policji, Straż Miejska, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Sulejówku, placówki ochrony zdrowia, kościoły;
- **podmioty powiatowe:** Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Specjalistyczna Poradnia Rodzinna działająca przy PCPR, Sąd Rejonowy i Prokuratura Rejonowa w Mińsku Mazowieckim, Ośrodek Interwencji Kryzysowej;
- organizacje pozarządowe.

Kluczową instytucją świadczącą pomoc dla rodzin z problemem przemocy w rodzinie jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Sulejówku oraz funkcjonujący w jego ramach Zespół Interdyscyplinarny Miasta Sulejówek, który tworzą przedstawiciele różnych jednostek, którzy współpracują ze sobą w sposób skoordynowany, w celu skutecznego reagowania na informacje o przemocy w rodzinie. Są to przedstawiciele m.in. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, Policji, Straży Miejskiej, placówek oświatowych, Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej, ochrony zdrowia, Sądu Rejonowego.

Obsługę organizacyjno – techniczną Zespołu Interdyscyplinarnego zapewniał MOPS.

V. PRACE ZESPOŁU INTERDYSCYPLINARNEGO I GRUP ROBOCZYCH

Praca w Zespole Interdyscyplinarnym i w grupach roboczych jest wykonywana nieodpłatnie.

Do zadań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych w szczególności należało:

1. diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
2. podejmowanie wszelkich działań w środowisku zagrożonym przemocą w celu przeciwdziałania temu zjawisku;
3. inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
4. rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielania pomocy w środowisku lokalnym;
5. inicjowanie działań wobec osób, co do których istnieje podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie;
6. ocena i weryfikacja prowadzonych działań, omawianie bieżących problemów wymagających rozstrzygnięcia przez Zespół lub grupę roboczą.

Procedura „Niebieskie Karty” w 2022 r.

W 2022 r. wszczęto procedurę „Niebieskie Karty” dla 10 rodzin (w tym w 6 rodzinach z dziećmi) oraz kontynuowano procedurę z ub. roku w 7 rodzinach. Ponadto założono 5 „Niebieskich Kart A” w toku prowadzonej procedury.

Łącznie objęto pomocą 38 osób dotkniętych przemocą, w tym 15 kobiet i 22 dzieci. W kręgu działania Zespołu Interdyscyplinarnego pozostawało 18 sprawców przemocy, w tym 3 kobiety.

Odbyło się 20 spotkań grup roboczych i 9 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego.

W 2022 r. sporządzono 6 „NK-C” i 7 „NK –D”. Zakończono procedurę „NK” w 9 przypadkach, w tym: w 5 rodzinach przemoc ustała oraz zrealizowano indywidualny plan pomocy, w 4 rodzinach zakończono procedurę z powodu braku zasadności podejmowania dalszych działań.

Zdarzają się sytuacje wykorzystywania procedury NK w konfliktach okolorozwodowych.

W skład grup roboczych do pracy z rodziną wchodził przedstawiciele różnych instytucji – w każdym przypadku pracownicy socjalni MOPS, funkcjonariusz Komisariatu Policji a także w zależności od potrzeb Przewodniczący MKRPA, kurator sądowy, pedagodzy ze szkół i z przedszkoli lub wychowawcy. Grupy robocze pracowały z osobami, co do których istniało podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie jak i z osobami, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Z informacji koordynatorów grup roboczych, którymi we wszystkich przypadkach byli pracownicy socjalni wynika, że sprawcy przemocy niechętnie biorą udział w spotkaniach, żaden sprawca nie podjął się uczestniczenia w warsztatach dla sprawców przemocy oferowanych przez PCPR.

Praca Zespołu Interdyscyplinarnego w okresie 2020 r.-2022 r. w liczbach

Wyszczególnienie	2020	2021	2022
Liczba spotkań ZI	13	11	9
Liczba powołanych grup roboczych	10	7	6
Liczba spotkań grup roboczych	22	28	20
Liczba zawiadomień do organów ścigania	0	1	0
Liczba założonych NK A	20	13	15
Liczba wszczętych procedur NK	18	11	10
Liczba zakończonych procedur NK	13	20	9

Źródło tabeli: opracowanie własne.

Osoby objęte pomocą w 2022 r. przez Zespół Interdyscyplinarny i grupy robocze.

	wyszczególnienie	kobiety	mężczyźni	dzieci	razem K+M+D
1	liczba osób objętych pomocą Zespołu Interdyscyplinarnego	18	16	22	56 (17 rodzin)
2	liczba osób dotkniętych przemocą	15	1	22	38 (17 rodzin)

źródło: opracowanie własne

Charakterystyka osób doświadczających przemocy i stosujących przemoc, wobec których wszczęto procedurę "Niebieskie Karty" w 2022 r.

	Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że są dotknięte przemocą w rodzinie.				Charakterystyka osób, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie			
	ogółem	do 18 r. życia	od 18-67 lat	od 67 lat	ogółem	do 18 r. życia	od 18-67 lat	od 67 lat
kobiety	11	3	6	2	2	0	1	1
mężczyźni	1	1	0	0	8	0	7	1

źródło: dane ze sprawozdania z realizacji procedury "Niebieskie Karty" w 2022 r.

VI. REALIZACJA ZAŁOŻEŃ PROGRAMOWYCH w 2022 r.

Wszelkie podejmowane w roku ubiegłym działania były ukierunkowane na **zwiększenie skuteczności przeciwdziałania przemocy w rodzinie i ochrony ofiar przemocy w rodzinie oraz zwiększenie dostępności i kompetencji służb pomocowych w mieście Sulejówek.**

Rodzaj podejmowanych działań w 2022 r., adresaci działań, realizatorzy, wskaźniki

1 Rozwój współpracy w zakresie budowy spójnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie				
	Działania	rodzaj wskaźnika	ilość lub koszt	realizatorzy
1.1	Monitorowanie zjawiska przemocy w rodzinie na terenie miasta Sulejówek.	Diagnoza problemów społecznych pod kątem problemów społecznych na terenie Miasta Sulejówek (ostania w 2021 r)	0	MOPS przy współpracy z placówkami oświatowymi, KP,
		spotkania ZI	9	ZI
		wszczęte procedury Niebieskiej Karty	10	ZI
		prowadzone procedury NK	17	ZI
		powołane grupy robocze	6	ZI
		spotkania grup roboczych	20	grupa robocza
		zakończenie procedur NK	9	ZI
		osoby objęte wsparciem ZI	38	ZI
	liczba osób dotkniętych przemocą	38	Grupy robocze	
	Współpraca między podmiotami	- spotkania ZI - współpraca z innymi podmiotami:	bieżąca praca	członkowie ZI, pracownicy socjalni

	zajmującymi się problemami przemocy	sądem rodzinnym, kuratorami, OIK, PCPR		w ramach pracy socjalnej, MKRPA, pedagogicy, nauczyciele, kuratorzy
	Podniesienie kompetencji kadr	liczba szkoleń /liczba przeszkolonych osób Tematyka szkoleń członków MKRPA: 1) „Zadania MKRPA w świetle nowelizacji ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, procedura Niebieskie Karty”- 4 członków Komisji 2) Rozwiązywanie probl. alkoholowych w gminie, praca w MKRPA- dla 1 policjanta.	2 szkolenia 5 osób	Szkolenia Członków MKRPA
2	Podnoszenie świadomości społeczeństwa Miasta w zakresie skali i możliwości przeciwdziałania przemocy w rodzinie.			
	Działania	rodzaj wskaźnika	ilość lub koszt	realizatorzy
2.1	Udostępnianie danych w obszarze diagnozy społecznej w zakresie problemów przemocy i uzależnień na terenie Miasta Sulejówek <u>adresaci:</u> społeczność lokalna, osoby, podmioty zajmujące się problemem przemocy	„Diagnoza problemów uzależnień w tym uzależnień behawioralnych w środowisku lokalnym na terenie Miasta Sulejówek” (dokument dostępny na str. internetowej miasta) sporządzona na podstawie badań ankietowych przeprowadzonych w pierwszym kwartale 2022 roku wśród 200 dorosłych mieszkańców, 432 dzieci i młodzieży szkolnej i 30 sprzedawców alkoholu.	1	W ramach MPPiRPAiPN
2.2	Edukacja społeczna i promocja działań na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, promowanie wartości rodzinnych i wychowania bez przemocy, zdrowego stylu życia. <u>adresaci:</u> społeczność lokalna	osoby objęte pracą socjalną (środowiska dotknięte konfliktami, uzależnieniami)	50	pracownicy socjalni MOPS
		organizacja imprez i zajęć sportowych, kulturalnych z promowaniem MPPiRPA (w trybie otwartych konkursów ofert ogłoszonych przez Burmistrza Miasta. (ogółem przeznaczono dotację w wysokości 165.000 zł. + 75.000 zł. z działu: 851, rozdział: 85154)	1427 dzieci w szkole, seniorzy	Klub sportowy „TAE”, KS „Herkules”, MLKS „Victoria”, KS „Judo Fight Club”, Stowarzyszenie „Klub Seniorów Sulejówka”
		zajęcia profilaktyczne, warsztaty z zakresu przemocy, uzależnień, postaw społecznych pozbawionych agresji: "Cukierki", „Archipelag skarbów", "Debata", "Unplugged", ponadto warsztaty dla rodziców i wychowawców,	1619 uczniów 450 rodziców i wychowawców	zajęcia w szkołach koszt z MPPiRPAiPN
		wypoczynek letni dzieci (w trybie otwartego konkursu ofert ogłoszonego przez Burmistrza Miasta). (ogółem przeznaczona dotacja wynosiła 75.000 zł. z działu: 851, rozdział: 85154)	213 dzieci	KS „Judo Fight Club”, KS „Herkules”, KS „TAE”, Stowarzyszenie Chorażew Stołeczna ZHP Hufiec Sulejówek, Parafia NMP Matki Kościoła Sulejówek
		Uniwersytet świadomego rodzica (zajęcia, warsztaty, konsultacje, profilaktyka, grupa	b.d.	Poradnia Psychologiczno-Pedagogi-

		wsparcia, interwencja kryzysowa)		czna, Sulejówek
		mediacje rodzinne	oferta dostępna dla Sulejówka	PCPR Poradnia Rodzinna, PPP
		poradnictwo przedmażeńskie z elementami profilaktyki i promowania postaw społecznie akceptowanych	b.d.	-Katolicka Poradnia Rodzinna, Sulejówek, PCPR, PPP
		psychoterapia dla rodzin i par, psychoterapia indywidualna, mediacje	b.d.	Poradnia Psychol.-Pedagog. Sulejówek.
2.3	Upowszechnianie materiałów informacyjno-edukacyjnych (broszur, ulotek, plakatów itp.) dotyczących zjawiska uzależnień i przemocy w rodzinie <u>adresaci:</u> społeczność lokalna	ulotki na temat przemocy, adresy, kontakty do instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy	.	MOPS, MPPiRPA
		materiały informacyjne, ulotki, plakaty opracowane przez PARPE, Fundację Etoh, Instytut Psychologii Zdrowia (zakupione ze środków MPPiRPA i pozyskane nieodpłatnie)	x	MKPiRPA-udostępnione przez MOPS, PIK, szkoły
2.4	Umieszczenie na stronach internetowych informacji o podmiotach udzielających wsparcia ofiarom przemocy w rodzinie. <u>adresaci:</u> społeczność lokalna	źródła informacji: strony internetowe: www.sulejowek.pl	x	Urząd Miasta Sulejówek
		www.bip.mopssulejowek.pl www.mopssulejowek.naszops.pl	x	MOPS
		www.pcpr-minsk-maz.pl	x	PCPR Mińsk Mazowiecki
		poradnia@poradniapsych.szkolnastrona.pl www.poradniapsych.szkolnastrona.pl	x	PPP
		inf.: strona: www.pcpr-minsk-maz.pl telefon interwencyjny 698 749 389 oik.minsk@caritas.pl	x	OIK Mińsk Mazowiecki
		kppminsk.policja.waw.pl	x	KPP M.Maz
2.5	Działania wobec osób stosujących przemoc.			
a)	Opracowanie informatorów dla osób stosujących przemoc <u>adresaci:</u> osoby stosujące przemoc.	ulotka m. in. z informacją o podmiocie realizującym programy edukacyjno – korekcyjne dla osób stosujących przemoc w rodzinie.	25	MOPS
b)	Poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, rodzinne, socjalne, zajęcia korekcyjno - edukacyjne w zakresie radzenia sobie ze stresem, agresją, indywidualne i grupowe. <u>adresaci:</u> osoby stosujące przemoc	poradnictwo psychologiczne dla sprawców przemocy, indywidualne konsultacje dla sprawców przemocy	w ramach pracy PIK i oferty PCPR	PIK w ramach MPPiRPAiPN, PCPR
		warsztaty korekcyjno -edukacyjne (sprawcy nie zdecydowali się na udział)	x	PCPR Mińsk Mazowiecki
		praca socjalna ze sprawcami przemocy	8	MOPS
c)	Współdziałanie służb	spotkania ZI	9	Członkowie ZI

	w zakresie monitorowania zachowań osób stosujących przemoc domową. <u>adresaci:</u> osoby uwikłane w sytuacje przemocy	spotkania grup roboczych	20	Grupy robocze
		w ramach pracy socjalnej współpraca ze wszystkimi służbami, które mają wpływ na poprawę sytuacji rodziny	Zadanie stale	MOPS- pracownicy socjalni, asystenci rodziny
3	Zwiększenie dostępności pomocy rodzinom, w których stosowana jest przemoc			
	Działania	opis rodzaju wskaźnika	ilość	realizatorzy
3.1	Współpraca między podmiotami zaangażowanymi w realizację zadań związanych z przemocą w rodzinie. <u>adresaci:</u> w/w podmioty	porozumienia do pracy w Zespole Interdyscyplinarnym w 2022 r.	1	Burmistrz Miasta Sulejówek
		Sprawy prowadzone przez Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w związku z procedurą NK	8	MKRPA
3.2	Dostępność telefonu zaufania <u>adresaci:</u> społeczność lokalna	telefon zaufania dla osób uwikłanych w przemoc w rodzinie, sprawców przemocy, osób dotkniętych uzależnieniami, czynny w poniedziałki i środy w godz. 19-20.30	91 porad	psycholog PIK w ramach MPPiRPAiPN
3.3	Inicjowanie interwencji w środowisku zagrożonym i dotkniętym przemocą w rodzinie. <u>adresaci:</u> osoby dotknięte przemocą w rodzinie.	interwencje pracownika socjalnego z funkcjonariuszem policji	4	MOPS, KP
		udzielanie bezpiecznego schronienia osobom zagrożonym przemocą u najbliższej rodziny	1	MOPS
		udzielanie bezpiecznego schronienia osobom / rodzinom dotkniętym przemocą w rodzinie w Ośrodku Interwencji Kryzysowej	-	OIK Mińsk Mazowiecki
3.4	Prowadzenie poradnictwa psychologicznego. <u>Rozszerzenie oferty PIK</u> <u>adresaci:</u> osoby dotknięte przemocą w rodzinie.	Pomoc psychologiczna, psychoedukacja, poradnictwo świadczone przez psychologa, pedagoga, terapeutę uzależnień dla osób uzależnionych i współuzależnionych	748 osób	PIK, w ramach MPPiRPAiPN:
		pomoc psychologiczna	138 porad	psycholog MOPS, PIK
		pomoc psychologiczna, psychoterapia, treningi, warsztaty profilaktyczno-edukacyjne dla dzieci, konsultacje psychologiczne, pedagogiczne dla dzieci rodziców	w ramach oferty	PPP
3.5	Prowadzenie poradnictwa prawnego <u>adresaci:</u> osoby z problemami w rodzinie (przemoc, uzależnienia)	-porady prawne dla osób dotkniętych przemocą, uzależnieniami, problemami rodzinnymi (drugi czwarty wtorek m-ca 16.00-20.00)	72 (PIK)	w ramach PIK, PCPR, Starostwo Powiatowe

4 Zwiększenie skuteczności ochrony ofiar przemocy w rodzinie				
	Działania	opis rodzaju wskaźnika	ilość	realizatorzy
4.1	Prowadzenie pracy socjalnej adresaci: osoby dotknięte przemocą w rodzinie, lub rodziny gdzie występują konflikty, uzależnienia.	liczba osób/ rodzin korzystających z pracy socjalnej	40	Pracownicy socjalni MOPS
4.2	Zwiększenie dostępu do pomocy prawnej, psychologicznej, socjalnej, pedagogicznej, socjalnej	Liczba osób /rodzin korzystających z nieodpłatnej pomocy prawnej (dla osób uprawnionych- szczegóły strona internetowa Miasta Sulejówek)	b.d	Starostwo powiatowe (zapisy- np.ms.gov.pl), (npp@powiatminski.pl), usługa: Sulejówek, Armii Krajowej 12

VII. WNIOSKI

Obserwuje się, że współczesne rodziny przeżywają stany kryzysowe związane ze zmianą swojej struktury, brakiem autorytetów, niedojrzałości do pełnionych ról. Na kondycję psychiczną rodzin miał wpływ stan epidemii i związanej z tym przymusowej izolacji domowej, zagrożeniami utraty zdrowia, pracy, bezpieczeństwa ekonomicznego. W 2022 r. dołączyła się sytuacja konfliktu zbrojnego w Ukrainie, niepokoju, obaw z tym związanych. Sytuacje kryzysowe sprzyjają nasileniu problemu nadużywania alkoholu, przemocy domowej. Zmiana modelu rodziny z wielopokoleniowej, mieszkającą w jednym domu, na rodzinę atomową, często patchorkową, mniej stabilną, szczególnie dla dziecka, mały wskaźnik (wg badań na poziomie krajowym) spadku przemocy domowej sprawia, że zarówno dzieci jak i dorośli czują się samotni. Lekarze i specjaliści już przed pandemią sygnalizowali dramatyczną sytuację psychiczną dzieci i młodzieży. Badania Fundacji „Dajemy Dzieciom Siłę” zwracają uwagę na gwałtowny wzrost prób samobójczych wśród dzieci. W 2021 r. każdego dnia 4-ro dzieci (poniżej 18 r. życia) próbowało odebrać sobie życie.

Biorąc pod uwagę wnioski z przeprowadzonej w 2019 r. Diagnozy Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek, stanowiącej załącznik do Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Sulejówek na lata 2021- 2027 i opierając się na spostrzeżeniach członków Zespołu Interdyscyplinarnego, członków MKRPA, pracowników socjalnych, zasadne jest podobnie jak wnioskowano w ubiegłych latach kontynuowanie działań w zakresie trzech głównych sfer:

- profilaktyki
- edukacji
- informacji

w tym rekomenduje się:

- kontynuowanie kompleksowej pomocy ze strony wszelkich służb, instytucji,
- objęcie opieką wszystkich uczestników tzw. aktu przemocy;
- systematyczne edukowanie przedstawicieli służb działających na rzecz rodzin uwikłanych w przemoc, zapewnienie im dostępnych materiałów edukacyjnych ułatwiających pracę;
- systematyczne edukowanie dzieci, młodzieży jak i dorosłych w zakresie radzenia sobie z sytuacjami konfliktowymi, rozpoznawania sytuacji przemocy, możliwości uzyskania pomocy;
- edukowanie mieszkańców w zakresie obowiązków reagowania na sytuacje przemocy, konieczności zawiadamiania organów ścigania lub innych instytucji działających na rzecz przeciwdziałania przemocy wynikających z ustawy o przeciwdziałania przemocy (art. 12), Kodeksu Postępowania Cywilnego (art. 572) Kodeksu Postępowania Karnego (art 304);
- zwiększenie świadomości dorosłych mieszkańców na temat negatywnych konsekwencji stosowania przemocy w procesie wychowania, przy jednoczesnej edukacji w zakresie innych skutecznych i bezpiecznych dla rozwoju dziecka metod wychowawczych, poprzez warsztaty i zajęcia

organizowane dla rodziców oraz przy wykorzystaniu strategii informacyjnej, zarówno w środkach masowego przekazu, jak i w społeczności lokalnej;

- włączanie i angażowanie się w ogólnopolskie kampanie edukacyjne dotyczące profilaktyki rozwiązywania problemów alkoholowych;
- popularyzowanie form mediacji w sprawach konfliktowych, warsztatów komunikowania się bez agresji, naukę asertywnych form radzenia sobie z osobą agresywną;
- działania w zakresie profilaktyki przemocy w rodzinie dla dzieci, młodzieży, dorosłych mieszkańców miasta, w tym działania na rzecz uświadomienia, że przemoc nie jest czymś wstydlivym i można jej skutecznie przeciwdziałać;
- zwrócenie uwagi na negatywne zachowania dzieci, młodzieży wynikające z braku autorytetów w rodzinie, poszukiwaniu wzorców wśród rówieśników, łatwym i bezkrytycznym dostępem do stron internetowych, mediów społecznościowych i podjęcie działań naprawczych według kompetencji.

Problemy zachowań agresywnych często wiążą się z nadużywaniem alkoholu, ucieczką w uzależnienia behawioralne. Według „**Diagnozy problemów uzależnień, w tym uzależnień behawioralnych w środowisku lokalnym na terenie Miasta Sulejówek**” sporządzonej w 2022 r. w ramach MPPiRPA w podsumowaniu zalecono następujące działania zaradcze:

- rozwijanie pozytywnego potencjału rodziny i jednocześnie wzmacnianie czynnika chroniącego, jakim jest pozytywna więź dziecka z rodzicami poprzez realizację warsztatów podnoszących kompetencje wychowawcze rodziców,
- wykorzystanie procesu uczenia rówieśniczego w ramach działań/ warsztatów profilaktycznych,
- wspieranie inicjatyw rozwijających różnorodne pasje uczniów, ciekawe zagospodarowanie ich czasu wolnego, który byłby konkurencją do surfowania po stronach internetowych
- kształtowanie umiejętności i kompetencji społecznych związanych z asertywnością, radzeniem sobie z negatywnymi emocjami, czy identyfikacją podejmowanych przez siebie zachowań ryzykownych oraz źródeł ich występowania.

Należy stwierdzić, że obowiązujące przepisy prawne i system przeciwdziałania przemocy w rodzinie dają realne możliwości udzielenia właściwej pomocy i ochrony osobom, które doświadczają przemocy w rodzinie.